

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

Ut[rum] d[omi[n]us inq[uan]tu[m] ho[...] sit rex angelo[rum] [et]
eccl[es]ie triu[m]pha[n]tis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69610](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69610)

De eo Et reg. i domo. Fo. cxxix.

Incepit pacis. igitur expressius et potius figurat regnum eius per regnum salomonis quam per regnum dauid. Item nomine et re et regimine videtur salomon expressius dei figurasse quam dauid. Nomen quod pacificus interpretatur. Christus autem pax fecit ei quod loge est et quod prope est. Re. iij. Re. x. Magnificatus est rex salomon diuitiis et sapia super omnes reges vniuersae terre. et vniuersa terra desiderabat videre vultum eius. Nec autem propinquissime ueniunt ei. quod sicut et sapia est patris in quo sunt omnes thesauri absconditi sapientiae et scientiae dei. speciosus forma per filium hominum. in quem etiam desiderat angelus prospicere. Regimine. quod non fuit sathana nec occursum malum. sicut dauid est in regno suo. Item in opere dominum figurauit. ipse enim domum domino edificauit. et Christus uera sapia edificauit sibi domum. et excidit sibi columnas septem. Prover. xi. Item diuina electione videtur dominum figurare. quod de eo iuxta litteram scriptum est. Ego ero illi in patre. et ipse erit mihi in filio. quod uere et proprie solummodo uenit iesus christus. Nec obstat quod salomon alienigenas uxores sibi duxit et copulauit. cum etiam christus in hoc figurauit. quod zelotipia aiaz quasi extra se rapit aiaz peccatrices sibi in misericordia et misericordibus desponsauit. Quod autem malum factum potuit bonum figurare per glo. ij. Re. ij. super historia adulterij et interfecti. Malum factus nauit cum mater sua. Glo. uirgo maria. Item per regem salomonem intelligitur rex christus. igitur et sua sedes debuit dici sedes salomonis. figurat bonum

De eo quod sequitur. Et regnabit in domo iacob in eternum. et regni eius non erit finis. Si enim sederet super sedem dauid. et regnaret in domo dauid. nihil enim esset dictum. dabo ei sedem regis theutonise et regnabit in domo regis fracie. Item si intelligatur quod regnaturus sit vitro. et bis. et regnum iacob debuit proponi. Item non potest de diuersis regnis intelligi. quod regnum dauid non fuit nisi in domo iacob. in iudeis. Item cum dominus spiritualiter regnat non solum super eos qui sunt in domo iacob. sed super totam ecclesiam debuit dixisse in domo ad eum uel abel a quo altero ecclesia cepit. Item si intelligatur de regno spirituali quod spiritualiter regnauit super populum peculiarem. scilicet ecclesiam iudeorum. tunc debuit dixisse in domo abrae. unde diminutio istius populi facta est per ysaac. iuxta illud Gen. xx. in domo ysaac uocabitur tibi semine. quod debuit dicere in domo ysaac. Item si uoluit denotare per regem israel hoc fuit saul. quod debuit dixisse in domo saul. Item cum dauid non habuerit spirituale sedem quo regnum spirituale dicitur sedes dauid. Item quicquid est eternum illius non erit finis. ergo alterum eorum erit superfluum.

Item iuxta predicta. utrum sit rex angelorum et ecclesie triumphantis. Et videtur quod sic. homo est dignissima creatura omnium. quod dignissimum omnium creatura rum dignissime erit rex. Item mater sua est regina angelorum. quod ipse angelorum rex. Item mater sua exaltata est super choros angelorum. ut dicit Hieronimus. quod sibi soli conuenit matri et filio. ergo ipsa regina et ipse rex angelorum. Item charitas ordinat statum patrie. sed dominus improporcionabiliter habuit charitatem super seraphim. ergo et statum. igitur et rex angelorum

De rege angelorum et ecclesie militan.

5 Jte Nat. iiii. Accesserunt angeli et ministrabant ei Et ipse est in quem desiderat angelus prospicere Et apoca. xxi. Cōseru^o tu^o sum et fratrum tuorum de angel^o ad iohes. Et. xxiiii. in eodē. Seniores mittunt coronas suas ante pedes sedentis in throno. quod omnes sancti continent quod per humanitatem christi coronati sunt. ¶ Jte filii resurrectiois ecclesie erunt angel^o. sicut ipse est illorum rex. ¶ Jte angelorum. ipse enim est primogenitus mortuorum et princeps regum. Apoca. i. Et Luc. xix. Nō quidam abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum et reuertere. ¶ Jps accepit regnum ecclesie triumphans. ¶ Jte ysid. trinitas sibi soli nota est et hoc assumpto. ¶ Jte aia christi sciuit omnia que de^o. ¶ Jte ipse superior angelorum in cognitione. ¶ Jte dilectio. ¶ Jte Dionysius. de ecclesiastica hierarchia. c. vi. Lex quod diuinitatis hec sacratissima per prima scilicet ad diuinitatē suam reducere lucē. et sic per superiora reguntur inferiora. ¶ Jte ipse est rex angelorum ¶ Jte huius in vestimento et in femore scriptum rex regum et dominus dominantium ¶ Jte Dionysius. in celesti hierarchia. quosdam eorum introducit a portibus sacra eruditos dominum esse celestium virtutum et regem glorie in celum humanitus receptum Quosdam vero apud ipsum immediate docentem et largientem eis festinationis sue humanam benignitatem. Ego inquit disputo iusticiam et iudicium saluatoris. ¶ Jte ex his patet quod angeli illuminant et proficiunt a quibusdam immediate a domino nostro iesu christo in quantum homo. igitur in quantum homo est rex angelorum ¶ Contra celestis hierarchia est supra humanam. ¶ Jte infimum de celesti est super supremum de humana. sicut inferiora non regunt superiora. ¶ Jte nullus homo potest esse rex angelorum ¶ Jte sicut est simpliciter simpliciter et optimus optimo. sicut angelus est superior et melior homine. igitur optimus angelus optimo homine ¶ Jte deo. regnum est omnis finis et ornat^o ordinis legisque distributio. sicut christus in quantum homo non distribuit angelis fines ornat^o et legem. ¶ Jte non est rex eorum in quantum homo. ¶ Jte per se minus est cum paulomin^o ab angel^o. ¶ Jte non est rex angelorum. ¶ Jte christus autem est superior angelis in quantum homo aut non. si non. ¶ Jte non est rex angelorum. si sic in quantum homo. ¶ Jte homo quod est fallum ¶ Jte rex deus est eiusdem nature cum angel^o. ¶ Jte in quantum homo non est rex angelorum ¶ Jte angelus si est proprie lex. ¶ Jte non est rex ¶ Jte aia est suba uel lectualis illuminator a primo. uelima delator recipiens. ¶ Jte angelus per se. ¶ Jte naturalis superior aia. et aia est supremum hominis. ¶ Jte superior omni homine. igitur non est rex angelorum. ¶ Jte spiritus uisibilis corpori propinquior est quam non uisibilis. et spiritus non uisibilis propinquior est spiritui increato quam uisibilis. ¶ Jte spiritus angelicus propinquior est deo quam humanus. igitur nobilior et melior. ¶ Jte homo non potest esse rex angelorum. ¶ Jte Luc. Ascendit angelus de celo confortans eum. Et Dionysius. in celesti hierarchia. iiii. Uideo enim quod tempore isto super celestium centiarum superessentialis essentia ad id quod secundum nos immutabiliter ueniens non resilit ad se ordinata et assumpta humana ordinatio. sicut spiritus obediens subdit patri et dei per angelos dispoib^o et per medios ipsos nunciat ioseph a patre disposita filii ad egyptum recessio. et ad iudeam ex egypto traductio. et per angelos uidem^o ipsum patrem legationibus ordinatum iuste dicere ut scienti

Contra. j

De rege ecclie triūphā. Fo. cxxiij

nris sacerdotalibz traductiōibz expssa ⁊ de angelo ipm ihm pfortan
ti. Ex his oibz videt q dñs noster ih̄s x̄ps inq̄tū hō sit sub angelis

¶ Ad hec soluēdo dicim⁹ q de dño iesu xpo ^{R^o} Ḡ nō ē rex āgeloz ^{Mod⁹ q̄dru}
est quadruplex modus loquēdi. Primo de ipsa ypostasi siue pso/ ^{plex loquēdi}
na qd̄ est rex oīm angeloz. sc̄do de natura. i. de persona rōne diuine
nature. ⁊ sic est adhuc supior oīm angelo. Tercio de psona rōne hu
mane nature. S; hec p̄t eē duplex. vel fm q̄ ip̄a ē in vnione cū diui
na. ⁊ sic ē supior oī angelo. vel fm q̄ in se circūscripta diuinitate p̄t
deraf. ⁊ sic ē inferior oī angelo. ⁊ sic loq̄tur Dam̄. vbi ait q̄ ignorātē
et seruile naturā assumpsit. tribz aut̄ modis ē supior oī angelo. q̄rto
mō ē inferior oī angelo

¶ Ad ea q̄ obiecta sunt de sede ⁊ solio ⁊ re ^{Ad obiecta}
gno dauid dicimus q̄ ibi accipit signū p̄ signato. Per regnū autē ^{Regnū tpale}
dauid tpale figurat regnū x̄pi spūale. dabit ḡ illi sedē regni sacerdo ^{dauid figurat}
cij. magisterij. iudicij. p̄uini. dauid p̄pter carnis ppagatōem. diui ^{regnū x̄pi spiri}
nā electōem. hūiliū exaltatōem. hostiū delectōem. sanguinis effusio/ ^{tuale.}
nē. diuini cultus augmētatōem. spūalē p̄figuratōez. sp̄alē p̄missi
onē. op̄ez incitatōem. virtutū silitudinē. charitatis magnitudinē. ⁊
regnabit miseris miserādo. malos extirpādo. bonos exaltando. oibz
impando. hostes subiugādo. curias celebrādo. iura p̄mulgādo. re
gnum dilatando. regnabit aut̄ p̄ gratiam ⁊ gloriā in domo p̄ chari
tatis vnionē. hospitij idētitatē. cibi ⁊ vestit⁹ cōitatē. operū p̄formi
tatē. in domo iacob in quā pegrinātē. seruiētē. strahētē. fugiētē. repa
triātē.

¶ Dicim⁹ em̄ q̄ regnū x̄pi figuratū fuit in dauid regno. ⁊ i re/ ^{Regnū x̄pi fi/}
gno salomōis. sed regnū dauid sc̄at regnū x̄pi p̄ris sup̄ militatē ec/ ^{guratū fuit in}
lesiā q̄ est i bello p̄tra vicia ⁊ cū effusione sanguinis ⁊ castigatōe cor ^{regno salomo}
poris ⁊ crucifixione carnis cū vicijs ⁊ concupiscētij. ¶ Regnū autē ^{nis ⁊ dauid}
salomonis figurat regnū triūphātis ecclie. q̄ est in visione pacis.
vbi nō audit malleus nec securis. sicut d̄r de tēplo qd̄ edificauit salo
mon. iij. Re. xvi. sed sedet ibi p̄pls dñi in pulcritudine pacis. in ta
bernaculo fiducia. in rege opulēta Isa. xxxij. Un̄ sedes dauid appel
lat h̄c regnū p̄ grām in p̄nti. Per domū iacob intelligit regnū glo
rie in futuro. vñ potissime ponit ibi iacob q̄ charitates signat. iuxta
illud. Abraā genuit ysaac. ysaac genuit iacob. i. fides sp̄em. sp̄es s̄o
charitatē. vñ nō est dom⁹ ade. qz nō est ibi terrena sed celestis p̄uer
satio. nō abrae vel ysaac. qz fides sp̄es euacuabitur. sola aut̄ charitas
nūq̄ excidet. vñ reg. in do. ia. in eternū. vñ Ben̄. Deniq̄ qd̄ magnū
p̄mittit ei q̄ sedet sup̄ cherub̄i quē p̄pheta vidit sedentem sup̄ solū
excelsū ⁊ eleuatū sedere in sede patris dauid. sed nouim⁹ quāda
aliā hierusalē ab ea q̄ nūc est. in q̄ regnauit dauid signatā. multo ista
meliorē. multo ista digniorē. Nāc ḡ p̄uto h̄c fuisse p̄signatā illo. sc̄z
vñ loquēdi q̄ sepe scriptura signās ponit p̄ signato. Tūc sane dedit

De regere ecclie triūphātis i ange.

illi dñs sedē dauid patris sui. qñ cōstitur⁹ est rex ab eo sup syon mon-
tē sanctū ei⁹. s; de q̄ regno dixerit ppheta h̄ exp̄ssius apparuit in eo
q̄ nō i syon. s; sup syō posuit. nā iō fortassis dictū ē sup syon. i syon
qdē regnauit dauid. s; sup syon regnū est illi⁹ de q̄ dictū ē ad dauid
De fructu vētris tui ponā sup sedē tuā. de q̄ p̄ aliū pphētā dicitur super
soliū dauid. r sup regnū ei⁹ sedebit in eternū. vides qz vbiq; rep̄s sū
p syon sup sedē sup soliū. sup regnū. dabit ei dñs sedē dauid patris
ei⁹ nō tipicā s; verā. nō tpalē. sed eternā. nō terrenā sed celestē. q̄ iccir-
co vt iam dictū ē memorat fuisse dauid. qz q̄ hic tpalr sedebat eter-
ne illi⁹ gerebat imaginē. Et regnabit in domo iacob in eternū. hic q̄
qz si domū iacob tpalē accipim⁹ quō in illa q̄ eterna nō ē in eternū
regnatur⁹. Querēda ḡ est eterna dom⁹ iacob in qua regnet in eternū
cuius regni nō erit finis. aut nō vna eadēq; dom⁹ illa. iacob exaspe-
rans impie abnegauit eum. r insipienter respuit ante facies pylati qñ
illo. pferente. Regē vestrū crucifigā. vno ore respondendo. clamave-
rūt. nō habemus regē nisi cesare. Req̄re itaq; aplm r discernet tibi
eū q̄ in occulto iude⁹ est ab eo. q̄ est in manifesto. r q̄ in spū est circū-
ciso ab ea q̄ est in carne. vel spūalē israel a carnali. r filios dei abrae
a filiis carnis. non em̄ omnes qui ex israel sunt hi sunt filij israelite.
nec q̄ semen abrae s; hi filij abrae. solos em̄ q̄ in fide iacob inuenti
sunt reputat de domo iacob. vel potius noueris ipos spūalē r eter-
nā domū iacob in qua regnabit dñs in eternū. Seq̄re ḡ r dic sicut
nō oēs q̄ ex iacob hi reputadi sunt de domo iacob. Quis ex nob̄ q̄
iuxta interpretatōem nois iacob supplātet dyabolū. s; de corpe. luc-
tel cū vicijs r cupiscētjs suis r nō regnet pctm̄ in mortali corpe.
s; regnet i eo ihs nūc p grām. in eternū qdē p gloriā Beati in q̄o re-
gnabit deus in eternū. qz r ipi cū eo regnabūt r regni eius nō erit fi-
nis. Q̄z gloriōsū ē illud regnū in q̄ reges pgregati puenērūt i vnū
ad laudādū s; r glorificādū eū q̄ sup oēs ē rex regū r dñs dñantiū
de cui⁹ splēdidissima cōplātōe fulgebūt iusti rē. Q̄ si r mei peccas-
toris meminerit ihs cū venerit in bñplacito ppli sui cū venerit i re-
gnū suū. Q̄ si me qñ traditurus est regnū deo patri visitare dignē
in salutarī suo. ad vidēdū in bonitate electorū suo r. ad letandū in le-
ticia gentis sue. vt laudet etiā a me in hereditate sua. Iterū dñe veni
et aufer scandala de regno tuo qd̄ ē aīa mea vt regnes tu q̄ sedes in
eo. Venit auaricia r vēdicat in me sedē. Jactātia cupit dñari mihi.
Supbia vult esse rex in me. Luxuria dē. ego regnabo. Inuidia detra-
ctio iracūdia certāt i me ipo cui⁹ potissimū ego videar eē regnū. Ego
q̄tū valeo resisto. renitor q̄tū inuor. dñm meuz ihs̄m xpm reclamo.
ipeme defendat. qz ipius me esse iure cognosco. ipsum mihi dñm re-
ueo. r dico. nō habeo regem nisi iesum. veni igitur domine r dispice

Auaricia
Jactātia
Supbia.
Luxuria
Inuidia

